

ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: 2021-2022

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΤΙΤΛΟΣ εκπονούμενης διατριβής	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ	ΜΕΛΗ Συμβουλευτικής Επιτροπής	ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ εκπονούμενης διατριβής
216767001	ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	Αξιολόγηση συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών (GIS) στην προστασία, διατήρηση και ανάδειξη αρχαικών τεκμηρίων. Η συμβολή τους στις λήψεις αποφάσεων για την διάσωση τους. Περίπτωση μελέτης Εκκλησιαστικά - Μοναστηριακά Αρχαία του 19 ^{ου} - 20 ^{ου} αιώνα	ΚΟΚΚΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΚΑΤΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΜΑΚΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	26/22-11-2021	Στόχος της συγκεκριμένης διδακτορικής διατριβής είναι η αξιολόγηση της διαδικασίας ανάπτυξης συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών (GIS) ως σύγχρονη μορφή προστασίας, διατήρησης & ανάδειξης των αρχαικών τεκμηρίων. Σημειώνεται ότι τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών έχουν την δυνατότητα καταχώρησης μεγάλου όγκου δεδομένων, είναι εύκολα στην χρήση και επεξεργάζονται τα εισαγόμενα δεδομένα σε μικρούς χρόνους, ενώ παρέχουν μεγάλη δυνατότητα εργασιών επεξεργασίας. Ταυτόχρονα διατηρούν την διαχρονικότητά τους στο χρόνο (κυρίως στο μέλλον) δίνοντας δυνατότητα επεξεργασίας και εισαγωγής δεδομένων από διαφορετικούς χρήστες καθιστώντας την διασύνδεση ενός αρχείου με άλλα αρχεία να πραγματοποιείται σε πραγματικό χρόνο και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα κατά την χρήση τους. Περίτωση μελέτης θα αποτελέσει Εκκλησιαστικό - Μοναστηριακό Αρχείο το οποίο συνιστά εν γένει ένα ιδιαίτερο αρχαιολογικό, αφενός λόγω της δυσκολίας πρόσβασης σε αυτό, που εν μέρει οφείλεται σε διασπορά είτε απόλυτα μέρους αυτού και συνάφης αρχαιικών τεκμηρίων, αφ' ετέρου στη δυσκολία κατάκτησης αυτού με όρους εκκλησιαστικού, ιστορικού και τεχνικού. Κατά το διάστημα εκπόνησης της διατριβής θα επιχειρηθεί αρχικά να διασφαλί και προστατευθεί η πληροφορία που μεταφέρα και γενικότερα το Εκκλησιαστικό - Μοναστηριακό Αρχείο, μέσω της διαδικασίας της ψηφιοποίησης των τεκμηρίων. Εν συνεχεία αξιοποιώντας τις ραβδικές εξελισσόμενες τεχνολογίες σαρωτή που αφορούν τις τεχνολογίες της Τεχνητής Νοημοσύνης στα σύγχρονα μέσα γεωγραφικών αναφορών, θα επιχειρηθεί μέσω της ανάπτυξης του κατάλληλου συστήματος γεωγραφικών πληροφοριών όχι μόνο να διατηρηθούν αλλά και να αναδείξουν τα αρχαιολογικά τεκμήρια με αναφορά στη σημαντική προσιμότητά και κατά τρόπο που να είναι εύκολα εντοπίσιμα για τις ανάγκες της έρευνας, του ελέγχου & της αναζήτησης της πληροφορίας. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα να γνωρίζουμε το κάθε τεκμήριο, την κατάσταση διατήρησής του, την διασύνδεσή του με άλλα τεκμήρια αλλά και την επεξεργασία των δεδομένων του ώστε να παρέχεται μια συνολική γνώση του τεκμηρίου μέσα στο αρχείο και επομένως το σύνολο του αρχείου. Κάποιες από τις δράσεις που στοχεύουμε να πραγματοποιηθούν κατά την εκπόνηση αυτής της διατριβής είναι: η ψηφιακή διατήρηση, η επεξεργασία των ψηφιακών αρχείων για την καλύτερη καταγραφή της καταστασις διατήρησής και την ανάκτηση χαμένων πληροφοριών από φορέες, η εφαρμογή στατιστικών εργαλείων ώστε να καταγράφεται η συνολική κατάσταση του αρχείου σε πραγματικό χρόνο και η εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων προβολής των τεκμηρίων. Επίσης, θα πραγματοποιηθεί η σύνδεση των τεκμηρίων με αρχαιολογικά στοιχεία αρχαία για την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής πληρότητας του αρχείου και έτσι ταυτόχρονα θα εξασφαλιστούν ασφαλή συμπεράσματα τα οποία θα βοηθήσουν στην περαιτέρω ορθή επεξεργασία τους. Συνδέοντας πληροφορίες και τεκμήρια του αρχείου με πληροφορίες και τεκμήρια άλλων ιστορικών αρχείων δημιουργείται ένα συνολικό σύστημα διατήρησης τεκμηρίων που συμβάλλει στην καλύτερη κατανόησή τους και στην απρόσκοπτη έρευνα και αξιοποίηση από ένα ευρύ κοινό που ασχολείται με την μελέτη των εκκλησιαστικών τεκμηρίων. Στην συνέχεια θα επιχειρηθεί να γίνει διασύνδεση της απεικόνιση των τελικών συμπερασμάτων με άλλα τεχνολογικά διαθέσιμα προϊόντα και υπηρεσίες προκειμένου να ανακτηθεί ο ιστορικός ρόλος των εκκλησιαστικών αυτών αρχαιικών τεκμηρίων και να διατηρηθεί διαχρονικά η ιστορική μνήμη τους. Τα συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών παρέχουν την δυνατότητα καταγραφής τεκμηρίων και επεξεργασίας δεδομένων με αποτέλεσμα αυτά να μπορούν να αξιοποιηθούν από τους υπεύθυνους των αρχείων για την λήψη αποφάσεων και τον σχεδιασμό μέτρων προστασίας των αρχαιικών τεκμηρίων. Θα διερευνηθεί ποια είναι εκείνα τα στοιχεία που μπορούν να παρέχουν εστιασμένες πληροφορίες για την καλύτερη προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των τεκμηρίων.
216767002	ΤΣΑΤΣΑΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ	Φυσικές βαφές ελληνικών παραδοσιακών υφασμάτων του 19 ^{ου} αιώνα. Καταγραφή, πειραματική αναπαραγωγή παραδοσιακών συνταγών βαφικής και μεθοδολογία μη καταστρεπτικής ταυτοποίησης βαφών	ΚΑΡΑΤΖΑΝΗ ΑΝΝΑ	ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΗΝΑ-ΓΕΩΡΓΙΑ, ΜΑΧΑ-ΜΠΙΖΟΥΜΗ ΑΘΗΝΑ	26/22-11-2021	Το φάσμα και το ένδυμα υπέρναι και υπάρχουν ως μια σημαντική πηγή πολιτισμού, δείκτης εύρωστης οικονομίας και οικογενείας. Το ένδυμα ήταν μέσο επίδειξης δύναμης, πλούτου, εμπορίας. Στον ενδυματολογικό κόσμο που αναπτύσσεται κάθε εποχή και σε κάθε περιοχή εξέχουσα θέση κατείχε το χρώμα των ενδυμάτων. Εκτός από τη σημειολογία, τα ήθη και τα έθιμα που αναπτύχθηκαν γύρω από το ένδυμα της ενδυμασίας επηρέασε σημαντικά το έμπαιρο αλλά και την επιστήμη. Η ανθρώπινη φιλοσοφία αποτέλεσε το εφόδιο για να αναπτυχθεί το εμπόριο γύρω από την ένδυση και στη συνέχεια να αναπτυχθεί κάθε επιστημονικός κλάδος που επηρεάζεται και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ένδυσης. Η μεγάλη ανάπτυξη της βαφικής τέχνης στην αρχαιότητα αποδεικνύεται από την μεγάλη ποικιλία στους τόνους και στις αποχρώσεις των χρωμάτων των αρχαίων υφασμάτων. Στην παρούσα ερευνητική εργασία γίνεται προσπάθεια να συγκεντρωθούν οι φυσικές βαφικές πρώτες ύλες και οι μέθοδοι βαφής τους ώστε να διασφαλί η δυνατότητα ένα μεγάλο μέρος της πολιτισμικής κληρονομιάς που αφορά το χρώμα και την ένδυση. Θα γίνει επίσης προσπάθεια ώστε αρχικά να εντοπισθούν, να καταγραφούν και να ταυτοποιηθούν οι φυσικές βαφές που χρησιμοποιήθηκαν για την βαφή των υφασμάτων, στον Ελλαδικό χώρο. Μετά την ολοκλήρωση της συγκεντρώσεως των ανωτέρω πληροφοριών, θα γίνει προσπάθεια να βαφτούν, κυρίως μόνον δείγματα, με τις βασικότερες και πιο γνωστές φυσικές βαφές. Θα ακολουθηθούν διαφορετικές διαδικασίες στήσης και βαφής. Η βαφή υφασμάτων με τη χρήση των κυριότερων βαφικών υλών και τεχνικών θα αποτελέσει το εφόδιο για τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων ώστε να συσταθεί η πρόταση μιας μη καταστρεφτικής διαδικασίας ταυτοποίησης βαμμένων υφασμάτων. Είναι ιδιαίτερα σύνθετες να κρίνεται αναγκαία η διακρίση υφασμάτων τα οποία βρίσκονται σε εξαιρετικά κακή κατάσταση, η όποια περιλαμβάνει ταυτοποίησης με τις κλασσικές μεθόδους θα μπορούσε αποβεί καταστροφική. Αυτός ο κίνδυνος οδηγεί στην αναγκαία ύπαρξη πρότασης μιας μη καταστρεφτικής μεθόδου ταυτοποίησης των φυτικών βαφών. Η διαδικασία ταυτοποίησης η οποία προτείνεται μέσω της παρούσας ερευνητικής εργασίας περιλαμβάνει συνδυασμό: Ραμπενοσκοπικών τεχνικών στο φάσμα από 365-1700nm (UV-VIS, Near IR) Πολυμετρική με τη βοήθεια χρωματομέτρου (μετρήσεις XYZ, RGB, CIE Lab κ.λ.η) FPOIRS (Fiber Optic Reflectance Spectroscopy) Optical Microscopy
216767003	ΚΑΛΑΜΒΟΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ-ΕΥΡΩΠΗ	Το χρώμα του Αθηναϊκού νεοκλασικισμού: Τεκμηρίωση αυθεντικών αποχρώσεων στις όψεις διατηρητέων κτηρίων του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα στην Αθήνα και η συμβολή τους στην συντήρηση και αποκατάσταση διατηρητέων κτηρίων	ΚΑΝΕΤΑΚΗ ΕΛΕΝΗ	ΣΤΕΦΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΑΛΕΞΙΟΣ, ΚΩΤΣΑΚΗ ΑΜΑΛΙΑ	18/1-07-2022	Ετον σχεδιασμό των κτηρίων του ρεύματος του νεοκλασικισμού, το χρώμα είναι συνδεδεμένο με τον αρχιτεκτονικό ρυθμό, σχηματίζοντας μια χαρακτηριστική χρωματική ταυτότητα. Οι πρώτες ύλες για την βαφή ενός κτηρίου ήταν υδροχρώματα από ασβέστη και ορυκτές χρωστικές, όπως ώρες, ουτραμαρίν κ.α. Σε ένα έργο συντήρησης και αποκατάστασης, τίθεται το ζήτημα της ανασύστασης των αρχικών αποχρώσεων ως μέρος της εικόνας του κτηρίου. Καθώς η τεκμηρίωση των αποχρώσεων είναι ελλιπής, οι επιλογές υλικών ή νέων αποχρώσεων που συμμετέχουν στην απόδοση των όψεων εμπνέονται πολλές φορές σε υποκειμενικά κριτήρια. Η έρευνα περιλαμβάνει καταγραφή και τεκμηρίωση αποχρώσεων των αυθεντικών χρωματισμών των όψεων σε διατηρητέα κτίρια της περιόδου 1850-1930 στην Αθήνα και τα προάστια της. Τα βασικά στοιχεία που διερευνούνται, ώστε να τεκμηριωθούν οι χρωματισμοί είναι φυσικά χαρακτηριστικά και ιδιότητες, καθώς και ποσοτικά χαρακτηριστικά των πρώτων υλών, αλλά και της εφαρμογής, όπως: Η ταυτοποίηση και ο χαρακτηρισμός των χρωματικών που συμμετέχουν για την δημιουργία των διαφορετικών αποχρώσεων, το πάχος του στρώματος βαφής ή έγχρωμης επίπρωσης, το μέσο διασποράς των χρωματικών, η συμμετοχή οργανικών ή άλλων πρόσμικτων που συντελούν στην παρασκευή των βαφών ή την εφαρμογή έγχρωμων επιπρωμάτων, η ύπαρξη υποστρώματος κάτω από το στρώμα της βαφής ή του έγχρωμου επιπρωματος, η ύπαρξη προστασίας για την εφαρμογή των τελικών υλικών επίπρωσης ή εφαρμογή υλικού με προστατευτικό χαρακτήρα μετά την εφαρμογή των βαφών, η ύπαρξη των έγχρωμων επιπρωμάτων, η απόχρωση και ο προσορισμός κατά το δυνατόν της αρχικής καθαφής απόχρωσης πριν την γήρανση ή φυσική αλλοίωση των υλικών. Το προβλεπόμενο αποτέλεσμα θα είναι η χρωματική ταυτότητα των κατασκευών του νεοκλασικισμού στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας και η σημασία που έχει το χρώμα ως στοιχεία της μορφολογίας των κτηρίων. Μέσω της έρευνας, θα συσταθεί πρωτόκολλο τεκμηρίωσης των χρωματικών καταλοίπων σε ένα νεοκλασικό κτήριο, ενώ θα τεθούν προαπαιτήσεις για την σωστή επιλογή και χρήση υλικών και χρωμάτων ως σημαντική παράμετρος για την αποκατάστασή τους. Τέλος θα δημιουργηθεί μέσω της στατιστικής ανάλυσης των αποτελεσμάτων μια βάση χρωματικών, υλικών και αποχρώσεων που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το ΥΠΠΟΑ και τις αρμόδιες υπηρεσίες σε έργα αποκατάστασης διατηρητέων κτηρίων.